

Юрій Яновський

**Народився 27 серпня в с.Нечаївка
(Компаніївський район Кіровоградської
області).**

**З десяти років почав писати вірші
російською мовою. Знала цю Юркову
«таємницю» мама, але наволочка, в якій
були сховані перші дитячі рукописи, не
збереглася.**

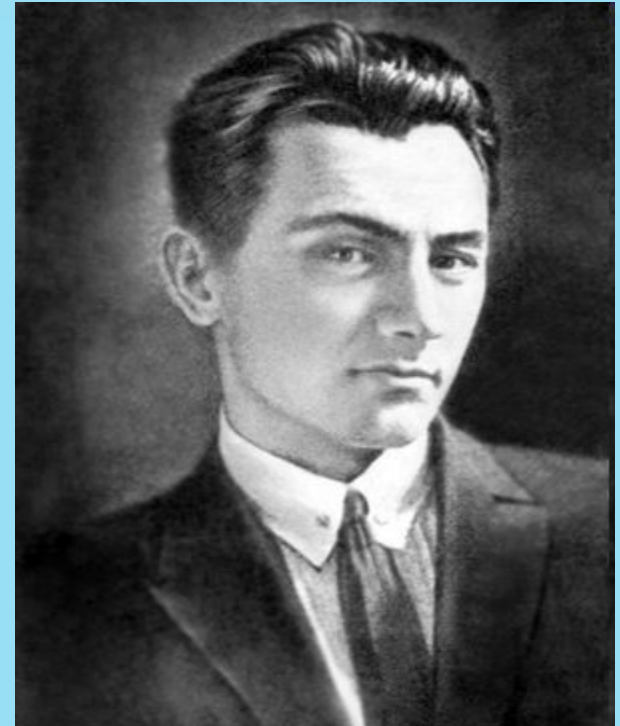
Добру освіту
здобув в Єлисаветградському
реальному училищі.

Єлісаветградське реальне училище

Після закінчення з золотою медаллю «реалки» хлопець служив у різних установах Єлизаветграда: статистичному бюро, робітничо-селянській Інспекції, управлінні народної освіти. То було не дуже цікаво. Але з цим містом пов'язана і приємна подія: перше кохання.

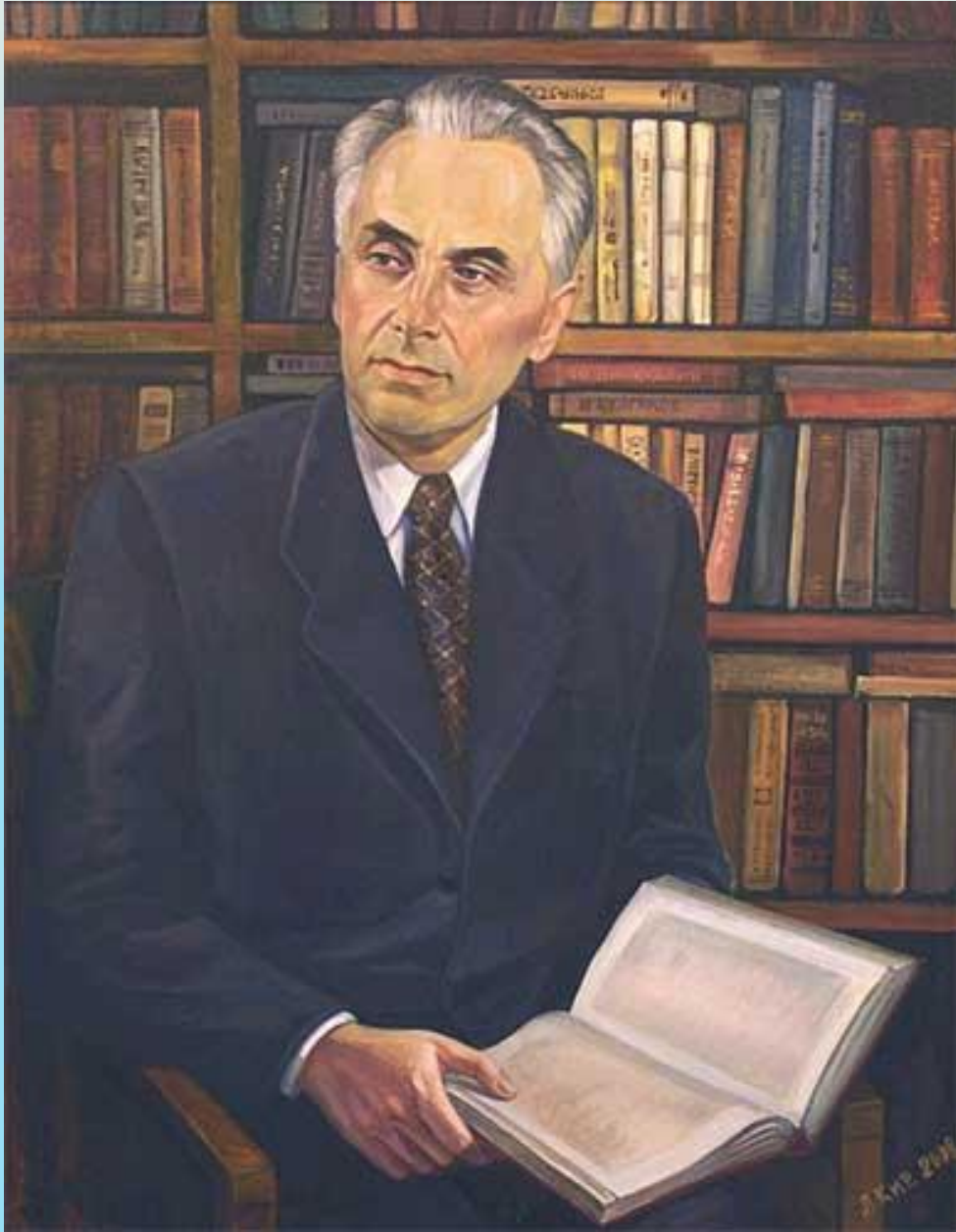

Не завершив навчання в Київському політехнічному інституті (1922 — 1925), де він брав участь у літературній студії інституту, входив у театральні кола столиці.

Поезія

- *Хоча основних літературних успіхів Ю.Яновський досягне в прозі та драматургії, але писання віршів не облишатиме протягом усього життя.*
- *Кращі з них увійшли до збірки «Прекрасна УТ» (1928), що була через чотири роки перевидана з деякими доповненнями.*
- *Кілька пізніших поезій датуються сороковими п'ятдесятьми роками, але в друк не видавалися. Вони стали відомими лише після смерті письменника, коли вийшло перше п'яти томне зібрання його творів (1958 — 1959).*

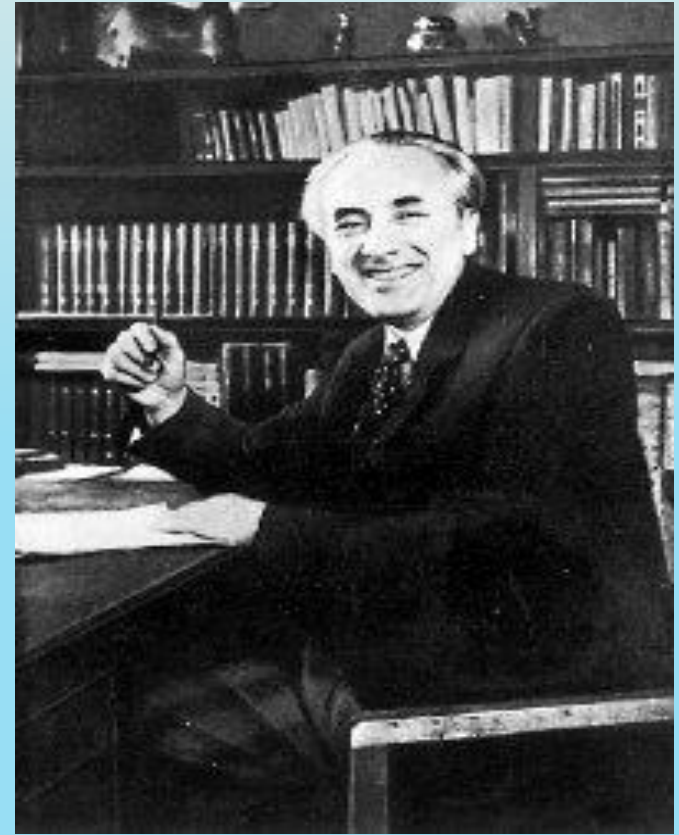
Перший прозовий твір - новела «А потім німці тікали» - опублікований у газеті «Більшовик» 2 березня 1924р.

1925р. виходить збірка «Мамутові бивні», до якої включені новели, створені на матеріалі конкретних подій громадянської війни.

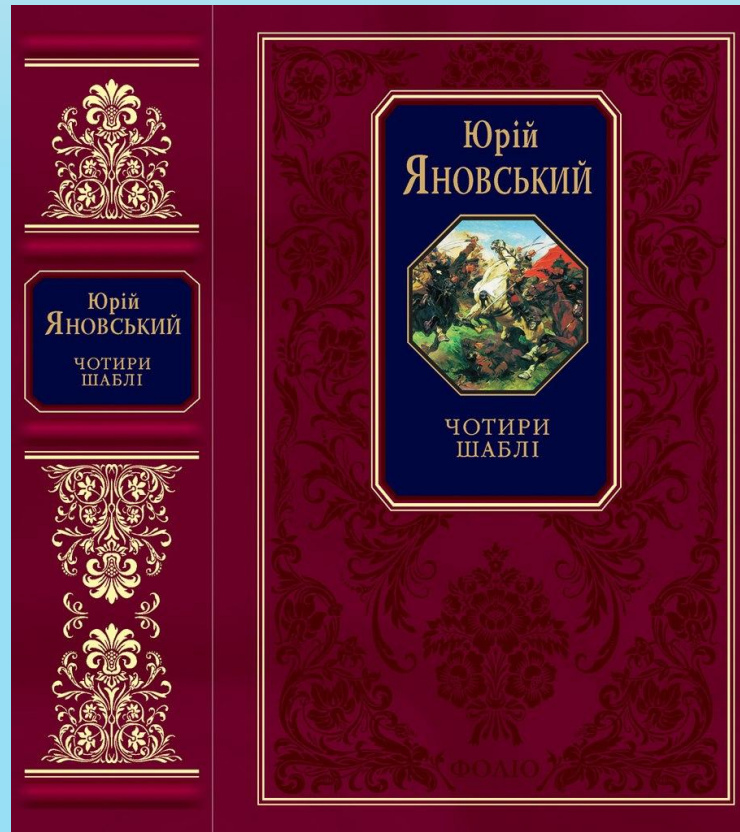
В Одесі створив кілька кіносценаріїв — «Гамбург», «Фата моргана» й ін.

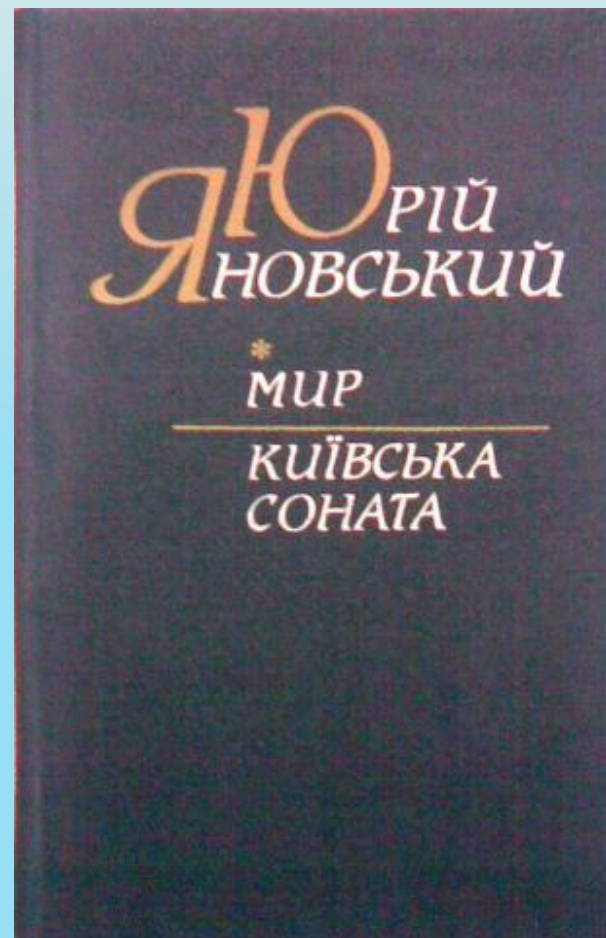
1927р. - книжка «Кров землі», доповнена новими оповіданнями «В листопаді», «Байгород», «Рейд». У час їх створення Ю. Яновський працював на Одеській кіностудії, освоюючи там секрети нової для нього кіносправи (про майстрів кіно опублікував 1930р. книжку нарисів «Голлівуд на березі Чорного моря»). Пише два нариси про режисера О. Довженка («Історія майстра» і відгук-есе про фільм «Звенигора» (1927р.)), оповідання «В листопаді», що присвячене О. Довженкові.

Підсумок літературної молодості – два романи – «Майстер корабля» (1928) та «Чотири шаблі» (1930), (у 1930р. кілька розділів «Чотирьох шабель» опублікував журнал «Красная новь»).

1948р. - нова книжка
«Київські оповідання»,
відзначена 1948р.
Державною премією СРСР
(оповідання «Через
фронт», «Київська соната»,
«Боротьба за людину»,
«Путь у Францію»,
«Династичне питання»,
«Під яблуною» й ін.).

1945 - 1946 рр. - робота над романом «Жива вода» (1947), який у пізнішій редакції (після смерті письменника) публікувався вже під назвою «Мир» (1956). Журнальна публікація роману «Мир» - «Жива вода» (Дніпро. - 1947. - № 4-5) сприйнята була спочатку схвально, але через якийсь час зазнала глибоко несправедливої критики, організованої Л. Кагановичем

«ВЕРШНИКИ»

Книга Ю.Яновського “Вершники”, прострелена фашистською кулею. Знайдена в речовому мішку снайпера Андрія Ткача, який поліг на полі бою. Зберігається в Державному музеї книги і книгодрукування України.

“ДИТИНСТВО”

- **Час подій:** Дореволюційні часи
 - **Місце подій:** Перекопська рівнина
 - **Головні діючі особи:** маленький Данилко і прадід Данило
- Описується дитинство Данилка, майбутнього комісара Данила Чабана.*

“Подвійне коло”

Час подій: серпень 1919р.

Місце події: степ поблизу Компаніївки, на Кіровоградщині.

Головні діючі особи: брати Половці:

Андрій - денікінець, Оверко – петлюрівець, Панас і Сашко – махновці, Іван – червоногвардієць.

Батько Мусій Половець.

З’

являється образ Чубенка.

“Шаланда в морі”

Час подій: січень - лютий 1919р.

Місце подій: берег Чорного моря, поблизу Одеси.

Головні діючі особи: Мусій Половець та його жінка (нагадує Ярославну).

Гімн вічному коханню і вірності .

З ‘являється образ Чубенка

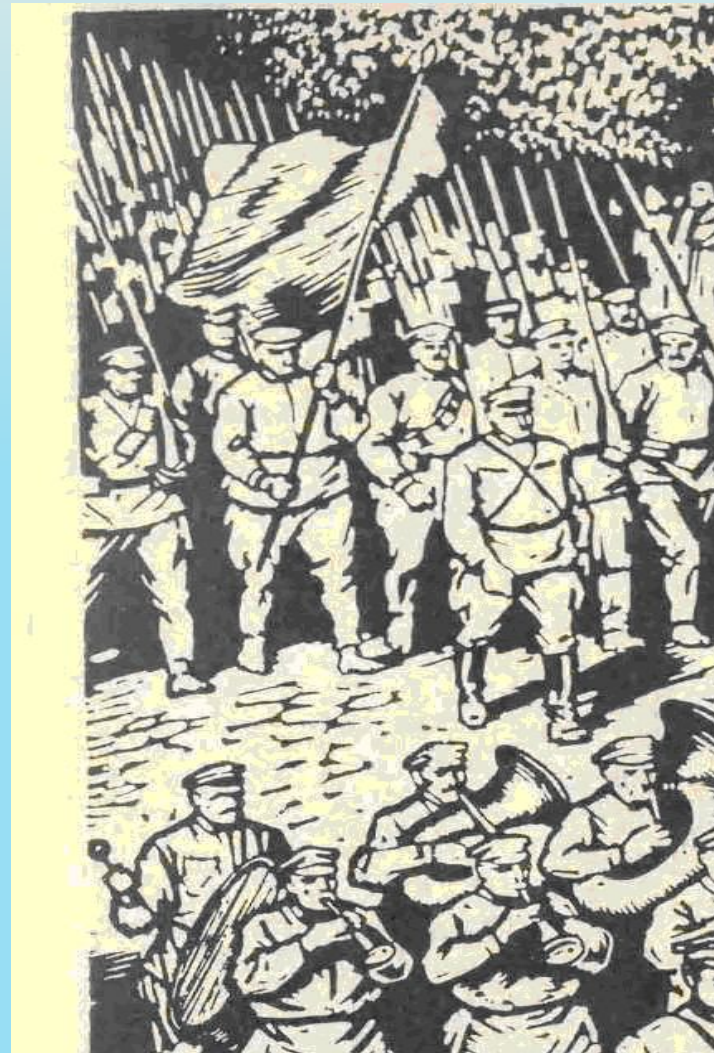
“Батальйон Шведа”

Час подій: липень 1919 року

Місце подій: Херсон, Дніпровський лиман.

Головні діючі особи: командир Швед і комісар Данило Чабан.

Бої червоноармійців з білогвардійцями

“Лист у вічність”

Час подій: червень 1918 року

Місце подій: річка Псьол, поблизу Сорочинців

Головні діючі особи:
Листоноша

Свою нездоланною вірою в перемогу безіменний партизан передає лист у вічність. Порівняння миті героїзму з вічністю. З'являється образ Чубенка.

“Чубенко, командир полку”

Час подій: рання осінь 1920 року

Місце подій: Полісся і Донбас

Головні діючі особи: командир Чубенко.

Шлях полку Чубенка на Донбас, бій із петлюрівцями. З'являється образ Івана Половця

“Шлях армій”

Час подій: жовтень 1920 року

Місце подій: шлях від
Апостолова до Каховки,
Каховський плацдарм

Головні діючі особи:
учасники полку Чубенка, Іван
Половець

Загибель батальйону Шведа

Данило Чабан

Бої Червоної Армії з
білогвардійцями

Після появи 1935 р. роману в новелах «Вершники» письменник став досить відомим.

Цей твір взагалі протягом довгого часу вважався вершинним здобутком митця.

«В цій невеликій книжці закладено три роки роботи, три роки всіляких думок і самовідчужань, усяких життєвих умов», — читаємо в записниках автора. Що за цими словами?

“Адаменко”

Час подій: післявоєнний час, 1923 рік

Місце подій: Донбас

Головні діючі особи:

Чубенко, Адаменко.

Розповідь колишнього командира, а зараз сталевара Чубенка про отамана селянської бідноти Адаменка.

Головна думка: право народу на вільне життя

Не стало Ю. Яновського 25 лютого 1954р.

Спадщина письменника здобула широке визнання читачів. Двічі виходили його твори п'ятитомними виданнями. Кращі з них перекладені багатьма мовами, опубліковані в Болгарії, НДР, Польщі, Угорщині, Чехословаччині, Австрії, Італії, Франції.

Тести

1. Під яким псевдонімом писав Ю. Яновський на початку своєї літературної діяльності?

А) Георгій Ней Б) Юр.Юрченко В) Юліан Шпол

2. Яку назву мала єдина поетична збірка Ю. Яновського?

А) «Мамутові бивні» Б) «Прекрасна Ут» В) «Кров землі»

3. Що було першим у літературній діяльності Ю. Яновського?

А) оповідання Б) вірші Г) повісті Д) п'єси

4. Зі скількох новел складається роман «Вершники»?

А) 9 Б) 10 В) 8 Г) 7

5. Про чиє дитинство йде мова у другій новелі роману «Вершники»?

А) чабана Данила Б) сталевара Чубенка В) Івана Половця

6. Який принцип розташування новел у романі «Вершники»?

А) за хронологією подій Б) за внутрішньозмістовою логікою

В) за віком персонажів та періодом життя

7. «Лютували шаблі, і коні бігали без вершників, і Половці не пізнавали один одного...». Так починається новела з роману?

А) «Подвійне коло» Б) «Батальйон Шведа» В) «Шлях армії»

8. Скільки синів було в родині Половців?

А) 4 Б) 5 В) 6

9. Які роки згадуються в романи «Вершники»?

А) 1917 Б) 1918 В) 1919 Г) 1920

10. Про кого говориться: «Одежа на ній віялась, мов на кам'яній, вона була висока та строга, як у пісні...»?

11. Хто першим сказав ці слова у романі: «Тому роду не буде переводу, в котрому браття милують згоду»?

А) Андрій Половець Б) Іван Половець В) Мусій Половець

12. Кого з героїв роману характеризують такі слова: «Він не мав права на смерть, він мусив нести своє закривавлене тіло крізь потік часу ночі, прийняти всі муки і не сміти вмерти»?

А) Чубенка Б) Шведа В) листоношу Г) Максима

Народився Ю. Яновський...

А На Сумщині.

Б Миколаївщині.

В Херсонщині.

Г Кіровоградщині.

Роман «Вершники» Ю. Яновського містить таку кількість окремих новел...

А Одинадцять.

Б Вісім.

В Десять.

Г Сім.

Спочатку «Вершники» Ю. Яновського були надруковані...

А В Москві.

Б Одесі.

В Харкові.

Г Києві.

Ю. Яновський у 1924 році був позаштатним кореспондентом газети...

А «Дзвін».

Б «Більшовик».

В «Нова хвиля».

Г «Одеський Голлівуд».

ВІДПОВІДІ:

- 1.А), Б); Юліан Шпол – псевдонім Михайла Ялового
- 2.Б) (А), В) – це збірки оповідань
- 3.Б)
- 4.В) (8 новел)
- 5.А) (про дитинство чабана Данила)
- 6.Б) (за внутрішньозмістовою логікою)
- 7.А) («Подвійне коло»)
- 8.Б) (п'ятеро синів: Андрій, Оверко, Панас, Сашко, Іван)
- 9.А) В) Г)
- 10.Стара Половчиха (мати)
- 11.В) Мусій Половець (батько)
- 12.В) (листоношу)
- 13.Г)
- 14.Б)
- 15.А)
- 16.А)